

LA BRAV TALIORETO

Ulmatine dum somero, talioreto sidante a sua tablo proxim la fenestro, esis laborant agive e joyoze. En la strado pasis muliero klamadanta: «Bon marmelado! Qua volas komprar bon marmelado?» La oreli dil taliereto agreable frapesis da ta vorti; il avancis la kapo tra la fenestro e dicis al vendistino:

«Adhike, honest muliero, adhike! Yen kliento.»

El acensis la tri gradi qui duktis al butiko dil talioro, pozis sur la sulo sua pezanta korbo ed instalis avan lu sua omna poti. Il examenis li single, manuagis li, flaris li e fine dicis:

«Vua marmelad' aspektas bon, honest muliero, livrez a me tri *uncii de olu, o mem quar uncii, se vu volas.»

La vendistino, qua expectabis kompro plu importante, livris lo komendita e foriris grondante e grunante.

«La cielo benediktez ta marmelado, dicis la taliereto, ed ol esez por me fortigivo e kurajigivo!»

Pose il queris pano ek la kofro, e detranchis longa loncho quan il sorgoze marmeladizis.

«Yen indutitajo qua ne desagreable saporos», il dicis; «tamen me volas parsutar ta jileto ante entamar olu.»

Il pozis la loncho apud su, e duris laborar; ma pro joyo e hasto il facis sut-punti sempre plu longa. L'odoro dil bon marmelado difuzesis en la tota chambro e mushi esamope asaltis la friandajo.

«He! Qua invitis vi?» dicis la mikra viro. E samtempe il forpulsis l'intruzinta bestieti.

Ma la mushi, qui ne komprenis lua linguo, ne volis prenar konjedo e mem rivenis plugrandanombre.

La talioreto iraceski e, preninte drapo-peco de tir-kesto:

«Vartez kelke», il dicis, «me volas quik servar vi.»

Ye ta vorti, il frapis senkompate en la mushamaso. Pose, il kontis la ociditi. Li esis ne min multa kam sep, jacanta sur la dorso kun la pedi adsupre. Il admiris sua braveso e klamis:

· Uncio = Lat. uncia; F. once; G. Unze; A. ounce; I oncia; H. uncia – pezo de 30 gramj cirkume.

«Quante proda me esas! Oportas ke la tot urbo lo saveskez.»

Quik il fabrikis por su zono sur qua il brodis grosa-litere:

Sep per un stroko.

«He quo!» il pose dicis, «oportas ke ne nur la urbo, ma anke la tota mondo informesez pri lo.»

Ed il fremis pro joyo e fiereso.

Il do metis sua zono e rezolvis parkurar la mondo, nam il pensis ke lua echopo es tro streta por kontenar lua kurajo. Ante departar, il serchis en la tota domo quon il povus kunprenar. Il trovis nur old formajo e pozis ol en sua posho. Avan sua pordo, il vidis ucelo enkajigita. Il insinuis anke lu en sua posho. Pose, il brave voyireskis.

Il esis tante lejer ed alert ke il ne sentis fatigeso. La voyo duktis lu a monto. Kande il atingis la somito, il vidis enorm giganto sidant e tranquile regardant la horizonto. La talioreto abordis lu e dicis:

«Bon jorno, kamarado! He! Tu spektas la vast mondo? Me jus voyireski por parkurar ol e serchas aventuri. Ka tu vola kunvenar?»

La giganto regardis la talioreto del kapo al pedi e dicis a lu desprizeme:

«Mizerozo, meskin aborturo!»

«Quon tu dicas?» replikis la talioreto desbutonagante sua vesto, e montrante sua zono al giganto, «Yen stof-peco sur qua lu povas lektar qual viro me esas.»

La giganto lektis: «**Sep per un stroko.**» Il kredis ke la sep ocidita dal talioreto esis sep viri ed il egardeskis ta mikra viro. Tamen, il volis probar lu. Il prenis stono en sua manuo e kompredis ol tante forte ke aquo exudis de olu.

«Agez same, se tu es forta», dicis la giganto.

«Nur to?» la talioreto respondis. «por me lo esos puero-ludo.»

E tirinte ek sua posho la fromajo, qua kelke aspektis quale stono, il kompredis ol tante forte ke selakto exudis ek olu.

«Nu», il dicis, «mea stroko es kelke plu bel kam tua, ka ne?»

La giganto ne povis kredar ke tante mikra viro es tante forta, ma il ne savis quon responder. Lore il rekoliis altra stono e lansis ol adsupre tante alte ke ol ne plus esis perceptebla.

«Nu, vireto,» il dicis, «agez same!»

«La stono esis ya bone lansata,» dicis la talioro, «tamen ol retro-falis. Me volas lansar una qua nultempe retro-falos.»

E, preninte l'ucelo qua esis en lua posho, il lansis lu en l'aero. L'ucelo, joyoza pro sentar su libera, flugeskis e ne retro-venis.

«Dicez tua opiniono pro la stroko, kamarado!» dicis la talioro.

«Tu es boneg lansero, respondis la giganto. Ma ni probez nun ka tu es kapabla portar pezoza kargajo.»

Il duktis la talioreto ad enorm querko qua esis abatita sur la sulo.

«Se tu povas lo, helpez me forportar ta arboro ek la foresto.»

«Volunte», respondis la ruzoza kerlo; «Leves unesme la trunko adsur tua shultro; me rekolios la brancharo e la foliario, quo es lo maxim pezoza.»

La giganto kargis la trunko sur sua shultro, ma la takioreto sideskis sur branche, tale ke la giganto, qua ne povis regardar addope, portis la

tota arboro plus la talioro. Ica, qua sentis su komode instalita, gaye siflis l'ario dil kansono:

«Existis olim tri talieri
Qui iris kune promenar.
Li, promeninte dum tri hori
Deziris su sendurstigar.»

Tale il intencis komprenigar dal giganto ke portar arboro es por lu quaze puero-ludo. La giganto, pos portir dum kelka tempo la pezoza kargajo, esis exhaustiga. Il klamis:

«Gardez tu, me quik lasos ol falar.»

La talioro alerte saltis de sua percheyo e, klemante l'arboro per la du brakii quale se il portabus ol, dicis al giganto:

«Por quo utilesas tua giganteso, se tu ne mem povas portar arboro?»

La giganto respondis nulo, e li kune duris la iro. Li renkontris ceriezero. La giganto sizis la somita brancho dil arboro, qua portis la frukti maxim matura, atraktis ol til infre e pozis on en la manuo dil talioro per ke ilca povez manjar cerizi. Ma la mikra viro esis tro febla por mantenar la brancho e, kande la giganto desprenabis ol, l'arboro su ri-levis e lansis adsupre la talioro. Ica, fortuneze, retro-falis ne-lezite sur sua pedi. La giganto dicis ad ilu:

«He quo! Tu do ne es sat forta por mantenar ica tenua vergeto?»

La talioro replikis:

«Ka tu forsan kredas ke to es neposiblaĵo por viro qua ocidis sep adversi per un stroko? Ne forco mankas a me. Ma me perceptis ibe fore chaseri vizanta per fuzili la brancharo. Pro to me super-saltis l'arboro. Agez same, se tu povas.»

La giganto probis ma ne povis saltar super l'arboro, e fine restis intrikit en la brancharo. Tale, un foyo pluse, la talioreto superesis.

«Pro ke tu es tala kerlo», dicis la giganto, venez do en nia kaverna e pasigez la nokto che ni.

La taliero lo konsentis e sequis lu. Kande li atingis la kaverno, li vidis altra giganti sidant avan fairo e single tenant en la manuo rostita mutono quan li esis manjanta.

«Ica kaverno es plu spacoza kam mea butikio», pensis la talioro. Ed il instalis su apud il.

Pos la repasto, la giganto montris ad il lito e dicis:

«Tu darfas kushar tu ibe. Me deziras a tu bon dormo.»

La lito esis multe tro granda por la mikra korpo dil talioro. Cetere, ica suspektis la giganto pri mal intenci. Pro to, vice sternar su ibe, il blotisis en angulo dil kaverno. Ye nokto-mezo cirkume, la giganto, kredante la talioro versimile sinkit en profundo dormo, levis su, e sizis fera stango per qua il frapis terorigive ed iterate la mezo dil lito. Tale il pensis parmortigir omno ye la talioreto.

Morge, ye jornesko, la giganti su levis ed iris en la bosko. Li nule suciis pri la taliereto quan li konsideris kom mortinta. Ma yen ke li videskis lu advenar per alert e joyozi salteti. Li pavorise, timante lua venjo, hastoze dis-fugis.

La talioreto duris sua vojajo, la nazo en la vento. Pos long marcho il atingis la gardeno di palaco e, sentante su kelke fatigita, su kushis sur la gazono e dormeskis. Omna preeriranti konsideris lu atence e lektis sur la zono: *Sep per un stroko*. «Ha, li dicis, quon ta milita heroo venas agar che ni? Il es versimile importanta personego.» Li opinionis ke il povos esar potenta helpero dum milito, e ke li devas ne lasar lu forirar po irga preco, e li iris informar la rejo pri lua prezenteso.

La rejo, segun la konsilo di sua kortani, sendis un de li al talioreto por ofrar a lu ofico tam balde kam lu vekos. La sendito adiris la dormanto e vartis til ke lu esis vekinta e tensinta sua membri. Lore il komunikis a lu la propozo dil rejo. «Juste por to me esis veninta, lu respondis, me es pronta engajar me kom servisto dil rejo.»

Il aceptesis honoroze en la korto, ed on atribuis a lu splendid apartamento. Ma l'altra militisti jaluzesis a lu, e li dezirabus ke lu esez mil milii de ibe. «Quo eventos», dicis l'un a l'altra, se dum dusputo il atkakos ni? Il ocidos sep adversi per singla stroko e nul de ni transvivos.» Li do inter-konvencionis adirar la rejo e demandar ke il des-engajez li. Li dicis al rejo: «Ni ne povas restar apud viro qua ocidas sep per un stroko.»

La rejo chagrenis pri pensar ke sua omna fidel servisti livos lu pro un sola viro. Il preferabus nultempe vidir lu e deziris su liberigar de lu. Tamen il ne audacis konjedar lu, time ke il ocidos lu e lua popolo e ke il kaptos la trono. Il reflektis longatempe e *tandem konceptis helpivo. Il dicis al talioreto:

«Pro ke tu es proda militisto, me volas propozar a tu prodajo digna de tua braveso. En foresto di mea reĵio vivas du giganti qui facas multa ocidi, rapti ed incendii; nulu povas proximeskar li sen perisar. Se tu sukcesos vinkar ed ocidar ta du monstri, me grantos a tu mea filiino kom spozo, e duimo di mear reĵio kom dotajo. Cent kavaleriani akompanos tu e helpos tu se tu lo bezonos.

«Quanta extraordinara fortunio por me, pensis la talioreto, spozigar bel princino e recevar duima reĵio kom dotajo!» Il do respondis al reĵo:

«Me ya sucesor vinkar la du giganti, e ne bezonos helpo dal kavaleriani. Qua povas abatar sep per un stroko, timas nulo de du adversi kune.»

La talioreto departis por l'expediciono, akompanite dal 100 kavaleriani. Kande il atingis la foresto-bordo, il dicitis a li:

«Vartez hike; me ya povos sole abatar la giganti.

Il penetris en la foresto e prudente exploris ol dextre e sinistre. Pos kelk instanti, il videskis la du giganti dormanta sub arboro e ronkanta tante forte ke la branchi per to agitesis. Sen perdar tempo, la talioreto

plenigis per stoni sua du poshi e klimis sur l'arboro. Il su instalis sur
branco juste super la dormanti, ed igis falar sua stoni l'un pos l'altra
sur la pektoro di un de li. Ica dum longa tempo sentis nulo, ma
*tandem il vekis, pulsis per la kudo sua kompano e dicis a lu:

«Pro ke tu frapas me?»

«Tu sonjas», respondis l'altra, «me ne tushis tu.»

Li ri-dormeskis. Lore la taliereto lansis stono sur la duesma giganto. Ica klamis:

«Quon es to? Pro quo tu me frapas?»

«Me ne tushis tu», replikis l'altra grunetante.

Li kelke interdisputis, ma pro ke li esis fatigita, li balde re-dormeskis. La talioreto iteris sua manovro e, sizinte sua maxim grosa stono, lansis ol per sua tot forci sur la pektoro dil unesma giganto.

«To es troa», klamis ica, ed il furioze atakis sua kompano, e pulsus lu tante violente an l'arboro ke ol tremis.

L'altra kontreagis per la sam procedo e li inter-kombatadis tante rabioze ke li extirpis arbori per qui li frapis su reciproke. Fine li tu asomesis e morte-falis sur la sulo.

Lore la talioreto decensis de sua posteno.

«Fortunoze», il dicis, «li ne extirpis la querko sur qua me esis sidanta. Altre, me mustabus saltar de arboro ad arboro, quale skurelo.

Il ek-tiris sua espado, sinkis ol plurfoye en la pektoro di singla giganto e retroiris al kavalriani.

«La tasko es parfacita», il dicis a li. «Li du omna es ocidita. Ha, la kombato esis varma. Li extirpis arbori por defensar su, ma to nule efikis kontre viro qual me, qua *pov abatar sep per un stroko.»

«Ka vu ne es vundita?» questionis la kavalriani.

«Tote ne», il respondis, «ne mem un de mea hari es domajita.»

La kavalriani ne volis kredar lu e penetris en la foresto. Li trovis la giganti balnant en sua sango, meze di pelmelo de arbori extirpita.

La takioreto demandis de la rejo la rekompensio promisita, ma la rejo, regretante sua promiso, serchis nova subterfujos por liberigar su del talioreto.

«Tu devas facar ankore un prodajo por ke me donez a tu mea filiino kom spozo e duimo di mea rejio kom dotajo. Oportas ke tu kaptez ul monstra unikorno qua devastas mea foresti.»

«Unikorno pavorigas me mem mine kam du giganti», lu respondis. «*Sep per un stroko, yen mea devizo.*»

I prenis kordo e hakilo e penetris en la foresto, pos imperir a sua kompani restar ye la bordo di olu. Il ne mustis longe vartar til ke

l'unikorno su precipitis kontre lu por trapikar lu. «Plu lente, plu lente,» il dicis, «ne tam rapide!» Il restis senmove avan arboro til ke la bestio arivis tote proxim lu e, ta-instante, bruske saltis ad-latere e celis su dop l'arboro. la monstro springabis tante forte ke lua korno profunde penetris l'arboro. L'unikorno ne povis ektirar ol e restis kaptita.

«Yen mea uvelo enkajigita», dicis la talioro. Il livis sua celeyo, proximeskis al bestio, ligis la kordo cirkum lua kolo, hake-tranchis lua korno sinkit en L'arboro, e duktis la kaptito al rejo.

Ma ica ne konsentis exekutar sua promiso, e postulis triesma prodajo. Il dicis al talioreto:

«Oportas ke ti ante la mariajo kaptez enorm apro qua devastas la lando. mea chasisti helpos tu.»

«Volunte», dicis la talioro. «Ta chasado esos por me agreabl amuzeto.»

Il ne konduktis al foresto la rejal chasisti. Ici ne chagrenis pro to, nam l'apro ja plurafoye traktabis li tale ke li ne plus deziris affrontar la monstro.

La bestio, tam balde kam lu videski la vireto, springis kontre lu, spuminante e montrante dentegi. Ma la ruzoza heroo refujis en kapelo apud qua il su postenizabis, e quik ekiris olu tra la fenestro. L'apro, anke lu, esis enirinta la kapelo, ma la talioro per du alerta salti atingis la pordo e solide klozis ol de extere. E la bestiego, qua esis to gros e masiv por povar trapasar la fenestro, esis enkarcerigat quaze en kaptilo.

La taliero, pos ta prodajo, vokis la chasisti por ke li ipsa videz la kaptito, e adiris la rejo qua icafoye koaktesism quankam kontrevole, exekutar sua promiso. Il do cedis a lu sua filiino kom spoza e duimo de sua rejio kom dotajo. Se il savabus ke ta bofilio es ne proda heroo ma meskin agulagisto, il versimile ne konsentabus la mariajo. pro to la festi mariajal celebresis min joyoze kam pompoze. Tamen la talioro divenis rejo.

Pos kelka tempo, la yun rejino audis ulnokte sua spoza dicar dum sonjo: «Ni, servisto, hastez parsutar ta jileto e rapekar ta bracho, altre me per l'alno karezos tua oreli.» Per to el kompreneskis quaklasa viron el spozigabis. Morga-die, el explikis sua chagreno a sua patro e suplikis lu liberigar el de spoza qua es nur meskin talioro. La rejo konsolacis el dicante:

«Lasez tua dormo-chambro apertita proximnokte; mea servisti postenizesos ye la pordo ed eniros kande il esos dormanta. Li katenizos lu e portos lu sur navo qua duktos lu tre fore.

Ta projeto plezis al yun muliero, ma rejal skudiero qua audabis omno ed esis devot a sua mastro iris revelar a lu la komploto.

«Li ne ja tenas me», dicis la alioro.

Tavespere, il su kushis quale kustumale. Kande lua spozo kredis ke lu dormas, el su levis, iris apertar la pordo e rikushis su apu ilu. Lore la talioro, qua simulis dormo, klamis lautege: «Nu, servisto, hastez parsutar la jileto e rapecar ta bracho, alre me per l'alno karezos tua oreli. Me abatis sep adversi per un stroko, ocidis du giganti, chasis unikorno e kaptis apro. Ka do me pavorus la virachi embuskit ibe dop mea pordo?» Audante ta lasta vorti, omni terorigesis e panike fugis quel se li havabus la diablo ipso kom persequanto. Nulu audacis pluse opozar la reja talioreto, e tale il konservis tron' e Kron' til la fino di lua vivo.